

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

«Усі, хто пресуватиме бізнес, — класові вороги уряду і мої особисто»

ІНВЕСТКЛІМАТ. Прем'єр жорстко оцінив дії контролюючих органів і закликав усіх учасників конфлікту працювати на інтереси держави

Катерина МАЦЕГОРА,
«Урядовий кур'єр»

На зустріч з представниками бізнесу Прем'єр-міністр Володимир Гройсман розглядав системні проблеми, пов'язані з порушенням прав суб'єктів господарювання. Рада бізнес-омбудсмена підготувалася до цієї зустрічі заздалегідь, узагальнивши найгостріші та найчутливіші проблеми, які створюють для малого і середнього бізнесу представники вітчизняної влади. Без перебільшення, головний біль для тих, хто намагається дати нові робочі місця чесним способом, — це питання адміністрування податків і різноманітні митні процедури. Лише в цьому місяці зафіксовано тисячу скарг від бізнесу на різні державні структури. У 446 із них насамперед звинувачують Державну фіскальну службу. Здебільшого йдеться про непрацюючі перевірки, перевищення повноважень під час них, відкриття кримінальних справ проти бізнесу, адміністрування митних процедур, митна вартість продукту, переплата митних зборів. І це лише частина того, що турбує та обурює бізнесменів, гальмуючи їхню роботу.

Цього разу в Клубі Кабінету Міністрів бізнесмени з різних регіонів країни наводили приклади того, як відверто порушують законодавство посадовці, не лише Прем'єр-міністрові Володимиру Гройсману та урядовцям, а й народним депутатам. Вони запропонували свій спосіб розв'язання проблем, аби уникнути цього в подальшому. Вони хочуть притягнути до кримінальної відповідальності конкретних співробітників ДФС та інших контролюючих органів, які завдали їм збитків. Бізнесмени дали зрозуміти владі, що протиправні дії не залишаться без-

Глава уряду запевнив інвесторів, що час, коли центральна влада покривала тиск на бізнес, минув

карними. Представників уряду вони просять дати змогу реалізувати ці пропозиції та покращити бізнес-клімат у країні.

Для цього потрібно вносити зміни як до податкового, так і до кримінально-процесуального законодавства.

Без можливостей справи не буде

Прем'єр-міністр також апелював фактами і зауважив, що для розвитку національної економіки слід залучати інвестиції, створювати належні умови роботи, конкурентний український продукт. «Ми всі залежні від того, як розвивається національна економіка. Нам заважає державна машина, що за 20 років не зрозуміла, як побудувати взаємодію реального сектору бізнесу з державою. Ми можемо знайти спільні рішення, щоб випра-

вити ситуацію. Всі, хто пресуватиме бізнес, — класові вороги уряду і мої особисто. Миритися з тим, що ви займатиметеся тиском на бізнес в областях і районах, не буду. Ви будете національними героями в лапках», — звернувся як до винуватців, так і до заручників ситуації Володимир Гройсман.

Він вважає за необхідне вибудувати «партнерство відкритого публічного чесного бізнесу і контролюючих структур, які мають забезпечити інтереси держави».

Глава уряду попередив представників контролюючих органів, що їхні пояснення йому не потрібні. Головне, аби ситуація змінювалася на краще. А зустрічі з бізнесменами стануть регулярними.

Перед тим як перейти до закритої частини заходу, Прем'єр наголосив: «Я не дам знищувати

національний бізнес у регіонах! Маємо усвідомити, що час, коли центральна влада покривала тиск на бізнес, минув. Я збираюся карати тих, хто не дає можливості людям займатися власною справою».

Пріоритети окреслено чітко

За кілька годин до відвертої розмови з представниками українського бізнесу Володимир Гройсман провів робочий сніданок з членами Американської торговельної палати в Україні. Їх він запевнив у тому, що уряд докладатиме зусиль для створення сприятливого бізнес-клімату і прагне бути партнером для чесного прозорого бізнесу. Присутні, серед яких був і Надзвичайний і Повноважний посол США в Україні Джеффри Пайетт, почули від Прем'єра: «Ми

готові до співпраці. Хочу, щоб ви розглядали український уряд як своїх партнерів чесного прозорого бізнесу. Я абсолютно зацікавлений у тому, щоби ви були успішними. Ключовий пріоритет нашого уряду — відродження національної економіки. Тільки на сильних позиціях національної економіки можливо будувати по-справжньому незалежність, демократію і високі стандарти життя».

За повідомленням департаменту інформації та комунікацій з громадськістю Секретаріату КМУ, Володимир Гройсман визначив пріоритети уряду: ефективна приватизація, зміна управління державних компаній, дерегуляція в енергетичному секторі, на фармацевтичному ринку.

Він поінформував учасників робочого сніданку: кожен міністр має визначити і презентувати по 3—5 конкретних рішень щодо боротьби з корупцією, які будуть схвалені й реалізовані до кінця цього року; при Прем'єр-міністрах буде створено Офіс супроводу інвестицій, який символічно міститиметься на тому самому поверсі, де й кабінет глави уряду. За словами високопосадовця, члени офіса займатимуться питаннями супроводу й залучення інвестицій. Надалі запрацюють і регіональні офіси, аби механізм координації роботи забезпечували й на місцях.

А ще Україна вивчатиме досвід Сполучених Штатів Америки щодо створення такого офіса. Саме тому до нас має приїхати перший заступник міністра торгівлі США Пенні Пріцкер.

Окремо Володимир Гройсман вказав на потребу перезавантажити Раду підприємств при Кабінеті Міністрів, щоб цей орган ефективно впливав на рішення щодо бізнесу.

Йоганнес Ган: Росія повинна скасувати товарне ембарго

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ. Торговельні війни у регіоні шкодять економічному і політичному діалогу між країнами — в ЄС закликають покласти їм край

Вікторія ВЛАСЕНКО,
«Урядовий кур'єр»

Європейський союз і надалі надаватиме підтримку Україні всіма можливими засобами. Про це йшлося під час розмови Президента Петра Порошенка і єврокомісара з питань розширення та європейської політики сусідства Йоганнеса Гана, який взяв участь у неформальному саміті «Східного партнерства» у Києві. Про це повідомляє прес-служба Президента.

Петро Порошенко заявив, що позитивна динаміка реалізації реформ «тільки підтверджує відданість і готовність України рухатися шляхом змін, незважаючи на зовнішні виклики». Він вважає, що лібералізація візового режиму та завершення

процесу набуття чинності Угоди про асоціацію з ЄС стане не лише визнанням досягнутих Україною результатів, а й історією успіху безпосередньо Євросоюзу, а також відповіддю на єроскептичні настрої.

На підсумковій прес-конференції за результатами саміту Йоганнес Ган заявив, що країни «Східного партнерства» співпрацюватимуть з метою забезпечення якісного торговельного клімату в регіоні і скасування всіх дискримінаційних бар'єрів в економічних відносинах. Єврокомісар наголосив, що торговельні обмеження Росії щодо країн «Східного партнерства» суперечать політичним інтересам Євросоюзу, їх необхідно скасувати. «Ці обмеження не дають користі, вони не потрібні. Ми му-

симо домогтися їхнього скасування, бо не в наших політичних інтересах мати такі обмеження», — заявив єврокомісар. При цьому він наголосив: торговельні ембарго завдають шкоди як країнам «Східного партнерства», так і безпосередньо Росії. Крім того, Йоганнес Ган пообіцяв, що ЄС зробить усе можливе, аби переконати РФ скасувати торговельні обмеження щодо України. «Ми обов'язково зробимо для цього все можливе», — сказав він.

Нагадаємо: Кабінет Міністрів України через нові торговельні обмеження, які запровадила Росія, подовжив до 31 грудня 2017 року продуктове ембарго на російські товари. З 1 липня РФ додатково обмежила транзит українських товарів через

свою територію. Зокрема передбачено подовження терміну дії продуктового ембарго для низки українських товарів, обмеження на транзит товарів до Казахстану і Киргизстану і повну заборону на транзит товарів, що підпадають під дію ембарго.

Проте у Брюсселі вважають неконструктивним те, що Україна вжила дзеркальні торговельні обмеження проти Росії. Це озвучив у Києві Йоганнес Ган. «Ми не погоджуємося з такими заходами, хоча я розумію спокусу їх запровадження, але вони не конструктивні», — цитує єврокомісара УНІАН.

Наприкінці квітня захисні квоти і мита на тваринницьку продукцію й цемент українського виробництва запровадив і уряд Молдови. Цей крок Ки-

шинів пояснив запитом місцевих виробників. У пояснювальній записці молдовського уряду наводили дані про зростання імпорту українських продуктів до Молдови. Це у Кишиневі пояснили тим, що Росія запровадила ембарго на ці українські товари. Щодо цементу, то заборона стала відповіддю на зниження експорту молдовського цементу в Україну — як за рахунок його нижчої ціни, так і внаслідок невизнання Україною молдовських сертифікатів.

Проте під час саміту в Києві міністр економіки Молдови Октавіан Калмик повідомив, що Кишинів залишить чинними квоти на м'ясну та молочну продукцію з України лише до кінця 2016 року і подовжувати їх наміру не має.

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

ДОКУМЕНТИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про уповноваження С. Кубіва
на підписання Угоди про вільну торгівлю
між Україною та Канадою

Уповноважити Першого віце-прем'єр-міністра України - Міністра економічного розвитку і торгівлі України КУБІВА Степана Івановича на підписання Угоди про вільну торгівлю між Україною та Канадою.

Президент України П. ПОРОШЕНКО

м. Київ
11 липня 2016 року
№ 220/2016-рп

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 8 червня 2016 р. № 398
Київ

Про внесення зміни до переліку об'єктів
державної власності, що мають стратегічне
значення для економіки і безпеки держави

Кабінет Міністрів України **постановляє:**

Внести зміну до переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 березня 2015 р. № 83 (Офіційний вісник України, 2015 р., № 20, ст. 555), замінивши у підрозділі «м. Київ» розділу «Сфера телекомунікацій та зв'язку» позицію

«26267574 Державна телерадіокомпанія «Всесвітня служба
«Українське телебачення і радіомовлення»

такою позицією:

«40235671 Державне підприємство «Мультимедійна платформа
іномовлення України».

Прем'єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 1 липня 2016 р. № 400
Київ

Про внесення змін до Порядку ведення
Єдиного державного реєстру судових рішень

Кабінет Міністрів України **постановляє:**

Внести до Порядку ведення Єдиного державного реєстру судових рішень, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 травня 2006 р. № 740 (Офіційний вісник України, 2006 р., № 22, ст. 1623; 2009 р., № 74, ст. 2533; 2011 р., № 101, ст. 3707; 2012 р., № 71, ст. 2870; 2015 р., № 50, ст. 1603), такі зміни:

пункт 24 після слів «ДСА та її територіальних управлінь» доповнити словами «, Національного антикорупційного бюро»;

пункт 25 після абзацу четвертого доповнити новим абзацом такого змісту:

«працівникам Національного антикорупційного бюро — його Директором»;

У зв'язку з цим абзац п'ятий вважати абзацом шостим.

Прем'єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 6 липня 2016 р. № 413
Київ

Про внесення зміни до пункту 3
Порядку використання коштів, передбачених
у державному бюджеті для реалізації
державної політики з питань сім'ї та дітей

Кабінет Міністрів України **постановляє:**

Внести зміну до пункту 3 Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для реалізації державної політики з питань сім'ї та дітей, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 лютого 2012 р. № 117 (Офіційний вісник України, 2012 р., № 15, ст. 543; 2013 р., № 10, ст. 378; 2014 р., № 3, ст. 60, № 69, ст. 1919, № 97, ст. 2777), виклавши підпункт 3 в такій редакції:

«3) виконання заходів і завдань, передбачених Державною соціальною програмою протидії торгівлі людьми на період до 2020 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 р. № 111 (Офіційний вісник України, 2016 р., № 18, ст. 728);».

Прем'єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 6 липня 2016 р. № 471-р
Київ

Питання соціального захисту осіб
з інвалідністю

Погодитися з пропозицією Міністерства соціальної політики і Міністерства молоді та спорту про виділення в установленому порядку за рахунок коштів, передбачених у спеціальному фонді Державного бюджету України на 2016 рік за програмою «Заходи із соціальної, трудової та професійної реабілітації інвалідів, у тому числі на фінансування створення об'єктів Західного реабілітаційно-спортивного центру», асигнувань у сумі 1 956 тис. гривень для підприємства «Західний реабілітаційно-спортивний центр» Національного комітету спорту інвалідів на закупівлю спеціально обладнаного автотранспортного засобу для перевезення осіб з інвалідністю, зокрема спортсменів з паралімпійських видів спорту та учасників антитерористичної операції.

Прем'єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

Пити воду без загрози здоров'ю

ПИТАННЯ РУБА. На Черкащині 20 комплексів очисних споруд потребують реконструкції й новітніх технологій

Роман КИРЕЙ,
«Урядовий кур'єр»

Масове отруєння людей в Ізмаїлі змушує пильніше ставитися до систем водопостачання й водовідведення в інших містах і селах. Черкащина в цьому сенсі — регіон не з найкращих. Недавно Катеринопільський район сколихнула справжня екологічна катастрофа. Тонни води із несправних очисних споруд потекли сільськими городами і потрапили у річку Гнилий Тікич. Якість води тут і раніше була невисокою, а тепер ситуація стала критичною.

Нарешті докричалися

У районному центрі очисні споруди не працюють уже чверть століття. Про свою біду люди не тільки говорили, а й кричали. Але їхні вимоги дотепер залишалися не реалізованими. Нарешті чиновники разом з підприємствами-забруднювачами змогли знайти 5 мільйонів на реконструкцію. За ці гроші можна буде не просто оновити, а фактично збудувати нові очисні споруди. Передбачено впровадження високоефективних новітніх технологій очищення. Будівництво об'єктів планують завершити до кінця літа. Устаткування придбають європейське, завдяки якому нечистоти перероблятимуть на чисту воду і масу, яку можна буде використовувати як добриво.

На жаль, подібні проблеми існують у багатьох інших містах і районах. Ще свіже в пам'яті повідомлення з Ватутіного, де навесні очисні споруди скинули неочищені каналізаційні стоки в річку Шполку, яка впадає в той-таки Гнилий Тікич. Як стверджують активісти ГО «Громадський контроль», через несправні очисні споруди у річку потрапля-

ють не лише фекалії, а й промислові відходи ватутінського птахопереробного підприємства, звенигородського маслосиркомбінату та інших підприємств.

Жителі села Єрки в сусідньому Катеринопільському районі виявили, що технології очистки на місцевому підприємстві не дотримують, поля фільтрації і аерації заросли бур'янами, електричні мережі та обладнання демонтовано. До речі, біля тальнівського м'ясо-кісткового заводу теж склалася надзвичайна екологічна ситуація, але ні місцеві «зелені», ні влада не реагують.

Проблема якості води в Україні загалом і на Черкащині зокрема стає дедалі гострішою. Як розповів заступник начальника Черкаського регіонального управління водних ресурсів Владислав Бондаренко, найбільші обсяги стічних вод у річки і ставки скидають підприємства житлово-комунального господарства. Саме вони переважно забруднюють поверхневі води. Загальна кількість скинутих у водойми області забруднених

них споруд в області понад половина потребує реконструкції. У Городищі, Драбові, Жашкові, Корсуні-Шевченківському і Шполі міських очисних споруд немає.

У Золотоноші питання вирішили

Загалом проблему низької якості питної води спеціалісти пов'язують із забрудненістю водних об'єктів стічними водами, захращенням прибережних захисних смуг промисловим і побутовим сміттям, виснаженням підземних водоносних горизонтів та нераціональним використанням води.

Основну кількість водочисних споруд побудовано 40—50 років тому, вони морально й фізично застаріли. На більшості з них застосовують недосконалі технології, реагенти і матеріали, що не здатні убезпечити від потрапляння в питну воду речовин, які негативно впливають на здоров'я людини. Актуальним залишається питання надійного знезараження води, особливо з

них водоочисних установках колективного використання або з індивідуальних фільтрів.

Як поліпшити якість питної води, коли майже всі водоканали приватні або бізнес має свою частку в цих підприємствах? Тож водоканали зацікавлені в ситуації, коли на підтримку їхнього застарілого устаткування потрібні величезні кошти. Ці гроші надають місцеві бюджети на поточний ремонт (очисні споруди, мережі тощо), при цьому кошториси таких робіт завжди завищують у десятки разів, а проблема залишається.

Забруднення водних об'єктів — джерел питного водопостачання спричиняє погіршення якості питної води та створює серйозну небезпеку для здоров'я населення. Відставання України від розвинених країн за показниками середньої тривалості життя, вважають лікарі, певною мірою спричинене саме споживанням неякісної питної води.

Є в цій історії й світлі сторінки. Жителі Золотоноші, приміром, чекали на повноцінний запуск очисних споруд півтора десяти років. І дочекалися. Тепер каналізаційні стоки тут проходять вісім етапів очистки. Серед них і біологічна. Насичена киснем і корисними мікроорганізмами вода відтепер не труїтиме річки. Ретельним очищенням води можуть похвалитися лише деякі міста України. Черкаси з майже трьома сотнями тисяч жителів свого відстійника не мають і користуються нині ресурсом місцевого хімічного підприємства.

Натомість інформація екологів шокує: 85% підприємств області скидають відходи виробництва у водойми. Звідти отрута потрапляє до осель та на столи українських родин. Чи покладемо колись цьому край?

У річку Гнилий Тікич, з якої беруть воду для побутових потреб, скидають промислові відходи кілька підприємств Черкащини

З ПЕРШИХ ВУСТ

Керівник проекту «Прозорість та доброчесність публічного сектору» Програми розвитку ООН в Україні Іван Пресняков:

«Нова система онлайн-декларування майна держслужбовців — шанс на оновлення України»

Із 15 серпня 2016 року в Україні має запрацювати нова система електронного декларування майна держслужбовців. За словами авторів реформи, вона матиме у середньостроковій перспективі позитивний вплив на розвиток держслужби та українське суспільство. Вестиме нову систему новостворений орган — Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК), до якого від Мін'юсту перейшла функція розроблення і впровадження антикорупційної політики і стратегій. Втілити ці ідеї в життя новому держоргану допомагає проект «Прозорість та доброчесність публічного сектору», який здійснює Програма розвитку ООН в Україні за фінансової підтримки МЗС Данії. На прохання уряду України ПРООН розробила систему електронного декларування для НАЗК.

Про те, як нові технології допоможуть кардинально змінити держслужбу, зробивши її фінансово прозорою перед громадянами, «УК» розповів керівник проекту «Прозорість та доброчесність публічного сектору» Програми розвитку ООН в Україні Іван ПРЕСНЯКОВ.

УК Пане Іване, наприкінці червня стартував перший іспит на заміщення вакантних посад у НАЗК. Як його результати?

— Для початку роботи НАЗК потрібно мати 30% повного складу, і наш проект допомагає відомству запрацювати цього року. Ми маємо виховати фахівців, які перевірятимуть декларації чиновників. Тестування — це перша частина відбору персоналу для НАЗК, потім будуть персональні співбесіди. Тестування на знання законодавства проходили спеціалісти, які займатимуться антикорупційною роботою (переважно юристи), а перевірку на логічні здібності пройшли кандидати на адміністративні посади. ПРООН спільно з НАЗК організує навчальний курс для фахівців. Перша хвиля прийому на роботу проходила згідно із Законом «Про державну службу», а другу хвилю, ймовірно, здійснюватимуть наприкінці року.

НАЗК матиме кілька унікальних функцій, яких досі ніхто в країні не виконував. Цей держорган працюватиме за викривачами корупції (так називають людей, які писатимуть повідомлення про корупцію, здебільшого це громадські активісти та журналісти) та захищатиме їх.

Серед його інших великих завдань — організація контролю за фінансовою діяльністю політичних партій. НАЗК стежитиме за способом життя осіб, які подають декларації, адже перевірка декларацій фіскальною службою виявилася неефективною. З 15 серпня до 13 жовтня чиновники 1—3 рангів мають вне-

ДОСЬЄ «УК»

Іван ПРЕСНЯКОВ. Народився 1982 року в Києві. 2003 року отримав диплом бакалавра політології в Києво-Могилянській академії, 2005-го — диплом магістра зі спеціалізації «Суспільство та політика» у Центрі соціальних студій при Інституті філософії соціології Польської академії наук (Варшава).

Працював в аналітичних центрах, зокрема у Міжнародному центрі перспективних досліджень (2005—2008), помічником народного депутата України (з грудня 2012 року по жовтень 2015-го). У 2006—2008 роках працював у Проекті розвитку ООН «Рейформа державної служби». З 2015-го — керівник проекту «Прозорість та доброчесність публічного сектору» Програми розвитку ООН.

сти до Єдиного державного реєстру декларацій відомості про свої доходи та майно. Понад 50 тисяч держслужбовців, включно із суддями, прокурорами, депутатами, міністрами та Президентом України, будуть змушені розповісти про те, скільки вони отримали за минулий рік доходів та яким майном володіють. Усі інші чиновники (а їх майже мільйон) мають подати відомості до НАЗК із 1 січня до 31 березня 2017 року.

УК Нова електронна форма декларації налічує 16 розділів порівняно з нинішніми шістьма. Які з нових розділів здаються вам найцікавішими?

— Така форма детальніша, з'явилися нові розділи. Раніше закон не зобов'язував чиновників декларувати готівкові гроші. Тепер такий обов'язок настає,

дина. За порушення цієї вимоги передбачено адміністративну і кримінальну відповідальність. Крім того, в декларації вказуватимуться не лише наявність роботи за сумісництвом, а й доходи від неї.

Раніше як рухоме цінне майно вказували тільки машини, тепер до цього переліку належить й інше майно, якщо вартість одиниці перевищує сто мінімальних зарплат (121,8 тисячі гривень). Встановлюються пороги для правочинів та видатків (не лише у щорічній декларації, а за фактом електронного повідомлення до НАЗК — понад 121,8 тисячі гривень).

Навіть позитивні зміни не можуть бути абсолютно безболісними. І хоч система досить проста і зрозуміла, на першому етапі доведеться трохи напружитися, щоб розібратися та привес-

Національне агентство з питань запобігання корупції не зобов'язане перевіряти всі декларації, але вони можуть зацікавити журналістів, тому в інтересах чиновників — не брехати.

якщо коштів понад 60 тисяч гривень (50 мінімальних зарплат). Раніше політики та чиновники розповідали, що купують дорогі машини та їздять за кордон за рахунок готівкових коштів, заощаджених протягом життя або подарованих близькими родичами. Коли система працюватиме вже кілька років, невідповідно розкішний спосіб життя буде дедалі важче пояснювати заощадженнями, нажитими колись, і тещиними подарунками.

Ще одна важлива річ — вводиться звітність щодо об'єктів незавершеного будівництва, якими називали навіть незареєстровані будівлі, де роками жили чиновники. Трохи екзотична норма — вимога звітувати про офшори: декларування бенефіціарної власності. Зрозуміло, що більшість пересічних чиновників її не мають, це стосуватиметься високопосадовців. Якщо є юрособа, яку контролює високопосадовець, але вона формально йому не належить, то він має її задекларувати. Раніше декларували лише наявність частки в офшорі (часто вказували, що є частка в капіталі юрособи), тепер вказуватимуть усіх кінцевих юросіб, яких контролює лю-

ти свої справи до ладу. Але сам час не залишає українцям вибору: треба подолати хаос, щоб будувати безпечне життя для себе та дітей.

УК До яких хитрощів можуть вдаватися чиновники?

— Наприклад, якщо є 5 шуб по 50 тисяч гривень, то їх не потрібно вказувати, але є одна за 121,8 тисячі — то потрібно вказати. Цим, мабуть, користуватимуться. Подарунок треба декларувати, якщо його вартість перевищуватиме 5 мінімальних зарплат — понад 6,5 тисячі гривень. Якщо на весілля подарують понад 60 тисяч гривень, це також слід декларувати. А якщо телефони по 5 тисяч гривень, то не потрібно, хоча це матиме трохи дивний вигляд.

Електронна система декларування враховує всі «дірки», які існували у попередній, паперовій, системі декларування. Один з її принципових моментів — декларації будуть у відкритому доступі в інтернеті, що надасть можливість громадського контролю. НАЗК не зобов'язане перевіряти всі декларації, але останні можуть зацікавити журналістів, тому в

інтересах чиновників — не брехати. Особисту інформацію не оприлюднюють.

Коли говоримо про обсяг декларування вперше (нульова декларація), то зрозуміло, що люди не можуть пам'ятати вартість активів, які вони купували раніше. Щоб полегшити їм життя, цю вартість можна буде позначити як невідому. Цього року подає декларації лише перша хвиля декларантів — здебільшого високопосадовці, які повторно мають подати декларації за 2015 рік, але вже за новою формою. Звісно, в перший рік важко піймати недоброчесного чиновника на корупційному збагаченні, але вже через 2—3 роки, подаючи декларації й перебуваючи під контролем суспільства, красти буде дедалі важче.

На мою думку, система електронного декларування може повторити успіх нової системи державних закупівель. Україна має такі великі проблеми з корупцією. Щоб їх ліквідувати чи принаймні нівелювати, маємо застосовувати нові підходи, унікальні для світу. Ця система може стати проривом у міжнародній практиці, однією з кращих систем декларування у світі. Адже будувати краще, ніж перебудовувати.

УК Передбачають, що декларанти звітуватимуть до Реєстру декларацій на веб-сайті НАЗК, тоді як раніше таку інформацію було розпорошено в різних ЗМІ

— Раніше високопосадовці мали оприлюднювати декларації на сайтах органів влади, де працювали, а що до решти з них можна було відправити запит про публічну інформацію в орган влади, який мав її надати. Часто це затягувалося і навіть породило громадські проекти, в яких активісти цілеспрямовано довго збирали ці декларації.

Частину декларацій оприлюднювали згідно із Законом «Про очищення влади», інших не оприлюднювали. Фактично отримати декларацію було складно. Донедавна портал Верховної Ради давав відомості з декларації, які були неповними. Новий веб-портал публічний. Це означає, щойно чиновник подав декларацію, одна її копія йде в реєстр, а з другої видаляють персональні дані високопосадовця — адреса проживання, податковий номер, місце розташування нерухомості його і чле-

нів родини, дата народження. І це зберігається у відкритому реєстрі у форматі даних, які легко обробляти на комп'ютері.

Друга відмінність електронних декларацій від паперових — з'явилася відповідальність за неправдиві відомості. Передбачається адміністративний штраф 17—42 тисячі гривень, якщо завідомо неправдиві відомості перевищують суму 120 тисяч гривень, а перевищення суми 300 тисяч — підстава притягати людину до кримінальної відповідальності (штраф від 42 до 51 тисячі гривень або позбавлення волі до 2 років). Це створює потужний інструмент контролю за чиновниками. Подивимося, якою буде кримінальна практика.

УК Під «лупу» НАЗК потраплять і політичні партії. Наскільки сприятиме така звітність очищенню політики від брудру?

— Так, НАЗК цього місяця затвердило і передало на реєстрацію до Мін'юсту форму щоквартального звіту для політичних партій: про майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру. НАЗК будуватиметься як орган і одночасно аналізуватиме звітність політичних партій.

УК Чи є схожі на НАЗК органи в інших країнах?

— Нам важко копіювати досвід країн старої Європи та інших розвинених держав, тому що останні 50 років у них немає такої проблеми, як система корупція. У країнах, які входять до ЄС, аналогічний досвід є. Наприклад, в Румунії є Національне агентство доброчесності, до функцій якого належить ведення реєстру декларацій та їх перевірка. У Сербії, Македонії, Словенії є схожі агентства. Нещодавно приїжджала керівник такого органу з Хорватії, яка відповідає за врегулювання конфліктів інтересів на держслужбі. Спочатку вони виглядали як не дуже серйозний орган, але потім ініціювали процес проти президента Хорватії, здобувши за один день увагу всіх національних ЗМІ.

У більш розвинених країнах такі функції можуть бути інтегровані до інших органів.

Вікторія КОВАЛЬОВА,
«Урядовий кур'єр»

Фото надано автором

ДЕРЖАВНИЙ ІНТЕРЕС

Голова Державного космічного агентства України
Любомир Сабодош:

«На один долар, вкладений у космічну галузь, можна отримувати вісім доларів прибутку»

Попри значні економічні та політичні негаразди, що супроводжують наше сьогодення, Україні вдається залишатися великою космічною державою. Проте й проблем у галузі накопичилося чимало. Однак голова Державного космічного агентства України Любомир САБАДОШ знає, як їх подолати, і ділиться цим із «УК».

УК Пане Любомире, у світі є десять держав, які називають космічними. Україну, яка після розпаду СРСР успадкувала майже третину його ракетно-космічного потенціалу, традиційно вважають однією з них. Утім, нашу космічну галузь дедалі частіше згадують у контексті проблем. Чим ви аргументуєте, що Україна все-таки космічна держава?

— Історія галузі доводить, що Україна — космічна держава, що входить у десятку країн світу, які мають технології виробництва ракет і компонентів. За роки незалежності з чотирьох закордонних космодромів здійснено більш ніж 140 запусків ракет-носіїв української розробки та виробництва, виведено на навколоземні орбіти понад 300 різноманітних супутників на замовлення 25 країн світу.

На навколоземні орбіти виведено 29 космічних апаратів, розроблених та виготовлених в Україні. Наша космічна продукція відома всьому світу — ракети-носії «Зеніт», «Циклон», «Дніпро», космічні апарати «Січ», система керування ракетомісця «Союз», апаратура стиккування «Курс», прилади та системи керування для космічних комплексів. У співпраці з компанією Orbital ми виготовляємо першу ступінь ракети-носія Antares. Тому Україна — космічна держава, вона має унікальний потенціал, який дає змогу конкурувати на світовому ринку!

Натомість і проблеми є. Ми призупинили співпрацю з Російською Федерацією, відчуваємо брак комплектації, матеріалів, фінансування. Але розуміємо, що все це можемо купити в інших країнах світу за умови, що їх спрямують на створення ракетомісця, супутників для мирного дослідження космосу. Попри проблеми, в грудні 2015 року наші працівники КБ «Південне» забезпечили запуск ракетомісця «Зеніт», що вивів на орбіту супутник, який виготовили фахівці дніпропетровського Південного машинобудівного заводу. Щоб правильно зафіксувати себе на ринку космічних держав, космічних послуг, потрібна чітка програма, яка має врахувати позицію України у світі. Як керівник Державного космічного агентства я поставив стратегічну мету — реформувати галузь під нову програму. Торік ми зібрали всіх фахівців і вирішили сформувати нову космічну програму України, яка почне діяти з 2018 року.

УК Космічна галузь пріоритетна у розвитку держави?

— Вона має бути такою! Додана вартість, створена в космічній галузі, становить мінімум один до восьми. Тобто на вкладений один долар держава одержує мінімум вісім доларів прибутку. Так, у космічні проекти вкладаємо багато людської праці, знань, часу, енергетики.

Натомість в неї треба вкладати кошти, і це має бути системно. Держава для цього має всі інструменти, щоб реалізувати систему, забезпечивши фінансування і просування нашої продукції на території інших держав. На виконання цільової науково-технічної програми Законом України «Про Державний бюджет на 2016 рік» було передбачено 230 мільйонів гривень (майже 10 мільйонів доларів).

Але й досі на космічну програму в цьому році ми не отримали жодної копійки з державного бюджету! Хоча кошти є, вони на казначейському рахунку. Нам заважає дуже складна процедура погодження фінансування в Міністерстві економіки та Міністерстві уряду всі погодження доводиться проходити по новому колу.

УК Для прикладу, який бюджет в американської NASA?

— У нас загальний бюджет космічної галузі вимірюється мільйонами доларів, натомість NASA — мільярдами. І навіть за таких умов Україна чимало робить і конкурує. Так, самостійно одній державі важко фінансувати космічну програму, це дорого. В Європейському Союзі створили таку систему: є спільний бюджет, у який всі країни складають гроші, а потім Європейське космічне агентство розподіляє їх на проекти, які затверджує і фінансує. Скажімо, Польща, яка не має своєї космічної промисловості, фінансує в європейську систему щороку 40 мільйонів євро, Литва — 10 мільйонів євро. Вони хочуть бути космічними державами і роблять свій перспективний внесок. Україна — космічна держава — взагалі не фінансує космічну програму. Чому?

Ми маємо величезний потенціал, який не використовуємо. Якщо оцінювати незавершений ракетомісць «Зеніт» за залишковою вартістю металобрухту, це менше мільйона доларів. А вартість готового ракетомісця 35 мільйонів доларів!

Наприклад, Об'єднані Арабські Емірати мають космічну програму, будують супутники, але не мають на чому їх виводити, тож звертаються до нас. Ми можемо їм зробити ракетомісць не раніше ніж за півтора року від замовлення до фактичного випуску із заводу. Але ж супутник уже є, і вони починають шукати далі, де і на чому його запустити. А можна ж передбачити в державному бюджеті фінансування космічної програми, щоб ми мали на складі хоча б два ракетомісця, які фактично можуть стартувати.

«Зеніт» не псується, як цукор чи гречка, він може зберігатися 5 років. Звісно, є питання, звідки йому стартувати, якщо «Байконур» контролює Російська Федерація. Але ж у 2015 році ми запустили «Зеніт»! Так, ризик є. Проте ми мусимо зважити, що краще — дати 200 мільйонів доларів на те, щоб доробити шість незавершених ракет, повернути ці гроші і заробити набагато більше, або не дати і залишити металом, зрештою втратити все.

УК Безумовно, вашу галузь треба реформувати. А як ви бачите її фінансування, з яких джерел?

— Галузь однозначно потрібно реформувати. Без зміни структури управління власністю неможливо повноцінно реалізувати космічну програму. Потужності галузевих підприємств (їх у підпорядкуванні ДКАУ 26. — Ред.) настільки перевищують потребу, що нерационально утримувати все державним коштом.

Можна залучити інвестора, але йому потрібні гарантії. Поки що таких гарантій, крім чесного слова директора, немає, оскільки ці підприємства не під-

ДОВІДКА «УК»

Любомир САБАДОШ. Народився в місті Коломия Івано-Франківської області. Закінчив Харківський національний аерокосмічний університет і Львівську комерційну академію. Кандидат технічних наук. На початку своєї кар'єри керував приватним бізнесом, працював на державних підприємствах та в органах влади. З 2006 року очолював Державне науково-виробниче підприємство «Об'єднання «Комунар». Під його керівництвом системами управління харківського виробництва обладнано та успішно запущено понад 100 ракет-носіїв («Союз», «Протон», «Зеніт»), які крім вантажів та спеціальних апаратів вивели в космос близько 80 космонавтів.

Його відзначено орденом «За заслуги» III ступеня, а 26 серпня 2015 року призначили головою Державного космічного агентства України. Одружений, батько трьох дітей.

лягають приватизації. Моя думка така: треба залишити у державній власності чотири основних державних підприємства: Південний машинобудівний завод, конструкторське бюро «Південне», Павлоградський хімічний завод і державне підприємство «Об'єднання «Комунар» у Харкові. Саме ці підприємства забезпечують Україні статус космічної держави і виготовляють чотири основних компоненти, які разом формують повний цикл виготовлення ракетомісця космічного призначення.

Ми пропонуємо корпоратизацію підприємств, які мають у перспективі можливість залучити інвестора не через продаж майна, а частини акціонерного капіталу. Це сприятиме одержанню замовлень та інвестицій і уможливить збереження технологічного й виробничого капіталу.

Нам слід діяти як господарники з державним баченням. Якщо хтось вважає, що наша перспектива — це продаж технологій, відповім: це по суті зрада державних інтересів. Нам не варто продавати технології як папір. А якщо і продавати, то збувати технології з виробництвом, даючи людям роботу, як це робить «Мотор Січ».

Технології змінюватимуться, і у нас є перспектива, якщо ми будемо системно та цілеспрямовано підходити до фінансування, планування, звільняти всіх «незамінних стовпів космічної галузі» і давати дорогу молодим науковцям і фахівцям. Доведу це на своєму прикладі: я прийшов керівником на підприємство (ДНВП «Об'єднання «Комунар». — Ред.), яке було майже в нулі і готове до розподілу. Моє завдання полягало у тому, щоб усе зберегти і забезпечити виготовлення системи керування ракетомісця «Союз» в інтересах іншої держави, який забезпечував політ пілотованих міжнародних космічних експедицій із космонавтами на борту. Я його виконав. Завод — прибутковий. У нього не вкладають жодної копійки державних коштів і не фінансують за жодною космічною програмою.

УК Як Україні конкурувати на світовому ринку космічних послуг? У чому наші унікальні переваги?

— Коли ще був директором Об'єднання «Комунар», пере-

конав голову космічного агентства, що нам треба шукати можливість об'єднати сусідні країни Європи, які хочуть бути космічними державами: Польщу, Румунію, Угорщину, Болгарію. У них значно більший фінансовий капітал, але їм бракує досвіду. Ми маємо практичний досвід і базу — все, щоб продавати іншим державам не технології, а знання.

Бачення наступне: вони показують нам шлях Європейського космічного агентства, а ми пробуємо разом долучити наш виробничий і науковий потенціал до реалізації тих проектів, які можуть бути цікаві.

Але інші держави не будуть вкладати кошти своїх платників податків у нашу стратегічну галузь, якщо наша країна не захоче нічого вкладати. Це не обов'язок Польщі чи США зробити так, щоб Україна й надалі була космічною державою.

Наступна тема, завдяки якій Україна взагалі може стати лідером напряму, до того ж результат не забариться, — це потенціал партнерства в сфері технологій щодо боротьби з так званими космічними сміттями. Нині це світова проблема. Нижній космос переповнено відходами космічної діяльності.

УК Уже минуло майже 20 років відтоді, як здійснив політ перший (і поки що останній) український космонавт Леонід Каденко. Співвітчизники ще колись відвідають космос?

— Я впевнений у цьому. У нас є група фахівців зі світовими іменами, які вміють передати знання і формувати вектори розвитку. Українські юні винахідники Mars Horrer хочуть будь-що довести свою розробку до кінця. Їм уже пропонували гроші, але вони хочуть працювати в Україні і для України. Ми намагаємося отримати власний незалежний доступ до космічного простору. Є технології повітряного старту. Це питання актуальне, бо вага супутника зменшилася. Поки що не можна забезпечити політ людини з повітряного старту. Але ми прийдемо і до цього, маючи виробництво «літаючого космодрому» — літака сімейства Ан «Руслан».

Марія РОСТОЦЬКА
для «Урядового кур'єра»

У співпраці з компанією Orbital Україна виготовляє перший ступінь ракети-носія Antares.

